

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. FeleaABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 160 Lei**ANDREI**din mila lui Dumnezeu, dreptcredinciosul Episcop al Aradului,
Ienopolei și Hălmaگیului.*Iubitului Cler și Popor din această de Dumnezeu păzită Eparhie,
har și milă dela Dumnezeu-Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos.*

„Hristos este pacea noastră” (Efez. 2 v. 14).

Iubiții mei fii sufletești,

Intâmplările sfinte din viața Mântuitorului nostru nu se învechesc niciodată, ci pururea își păstrează frăgezimea și toată frumusețea lor. Așa este și cu istoria sfântă a Nașterii Fiului lui Dumnezeu pentru mântuirea lumii. Cu toate că ea se repetă an de an în fața ochilor noștri sufletești, totuși ea rămâne mereu nouă și par'că tot mai proaspătă, pentru că aduce lumini și îndemnuri noi pentru fiecare an din viața noastră. Nu se satură copilul a privi cu desfătare icoana Nașterii Domnului, pentru că în ea își vede nevinovăția întruchipată, și nu se satură nici bătrânul încărunțit de ani să adâncească cu gândul taina dragostei lui Dumnezeu, care a trimis lumii ca Mântuitor ceea ce avea mai scump: pe Unicul Său Fiu. Intruparea Fiului lui Dumnezeu este o faptă de nespusă bucurie pentru cei slabi și suferinzi, cari văd cum Dumnezeu se apleacă asupra firei noastre și îmbracă trup omeneșc, pentru a vindeca pe om de toate slăbiciunile și a-l ridica iarăși la cer. Venirea pe pământ a Mântuitorului este un prilej de mare bucurie și pentru înțeleptul cel primitor de adevăr, pentru că el vede cu mintea cerul deschizându-se, zărește firea lui Dumnezeu, care este „dragoste” (I. Ioan cap. 4 v. 8), și cunoaște marea Lui milă și purtare de grijă pentru om. Praznicul acesta este ca o masă întinsă, din care sufletul curat se ospătează, și an de an își întinărește nădejțile de mai bine și își ușurează crucea suferințelor.

Istoria Nașterii Domnului se repetă an de an în fața ochilor noștri sufletești pentru ca toți oamenii, din toate vremurile să o cunoască. Cei ce au uitat-o să și-o împrespăteze ca pe un izvor de întărire, iar cei nepăsători să se zguduie de dânsa, pentru că de primirea sau neprimirea Dumnezeescului Prunc atârnă soarta noastră cea vecinică.

Astăzi nu ne mai răsare pe cer steava magilor, ca să ne conducă la Vifleem, ci Dumnezeu ne pune numai în fața sufletului pe cel Nou-Născut. Să ne bucurăm de aceasta, pentru că dacă ar fi să-L primim numai pe Cel ce-L vedem cu ochi trupești, atunci ușor am cădea și noi în osânda celor ce nu L-au primit în casele lor. Nouă însă ne stă în ajutor Sf. Scriptură când ne zugrăvește prin dumnezești cuvinte icoana Sfintei Nașteri și astfel ne pune în mișcare întreg sufletul. Gândindu-ne la cele petrecute în ieslea din Vifleem, mintea ni se luminează de raze strălucitoare, amintirea își înfățișează proorociile ce s'au împlinit aievea, închipuirea ni se umple de icoane sfinte, urechile noastre aud cântarea îngerilor, și inima ni se umple de căldura iubirii față de Dumnezeescul Prunc. Așa vrea Dumnezeu cu înțelepciunea Sa, ca noi cei de azi să primim în suflet pe Acela care a fost răstignit

pe Cruce de cei ce L-au văzut numai cu ochii trupești. Să nu zică deci nimenea că ar fi mai păgubit decât cei ce L-au văzut pe Mântuitorului aievea.

Iubiții mei fii sufletești,

Dumnezeu ar fi putut în multe feluri să se împace cu omenirea. Ar fi putut să trimită în lume un înger sau arhanghel, prin glasul căruia să vestească iertarea păcatelor și mântuirea. Totuși El n'a găsit alt mijloc mai potrivit decât a trimite pe Unul-Născut Fiul Său, care să-Și dea viața drept răscumpărare pentru omenire. De aci cunoaștem de o parte adâncă prăpastie în care păcatul a târât pe om, și din care numai Fiul lui Dumnezeu putea să-l răscumpere, iar de altă parte avem dovada nemărginitei iubiri a Tatălui ceresc, care n'a cruțat pe Fiul Său, ci L-a dat ca preț de răscumpărare (Ioan 3 v. 16).

Dar oare n'ar fi putut veni Mântuitorul în lume într'o formă mai puțin umilitoare, de pildă: ca bărbat deplin, care să se arate în lume, să vestească cele Dumnezești și apoi să se înalțe iarăși pe Tronul Său ceresc, fără de a mai răbda răstignirea pe Cruce?

De ce trebuia să se nască tocmai ca un copil, într'un grajd, să fie înfășat în scutece sărăcicioase și să vedem în toată viața Lui slăbiciunea firei noastre, chinuită de: foame, sete, osteneală, lacrimi, suferință și moarte? Înțelepciunea lui Dumnezeu a aflat de bine să-L lase să sufere toate acestea la fel cu noi. Fiul lui Dumnezeu s'a născut copil și a crescut între oameni, pentru că așa ni-e rânduit și nouă. Ce ar fi viața noastră fără iubirea de părinți către copii, și a acestora către părinți? Ar mai fi oare între oameni legături de rudenie dacă nu s'ar mai naște copii? Care ar mai fi bucuria acestei vieți dacă n'ar mai fi copii pentru care părinții să lupte și să biruiască prin suferințe? Fiul lui Dumnezeu a voit a se face om asemenea nouă, a se înfrăți cu noi, pentru a ne înfia cu Dumnezeu și a ne face moștenitori, împreună cu El, ai celor ce le are Tatăl ceresc (Rom. 8. v. 17). Iată deci un Fiu de Împărat care nu vine la supușii Săi ca să-i vadă numai în treacăt, și să le grăiască cuvinte de mângâiere, ca apoi să-i părăsească, ci Unul care se face întru toate asemenea nouă, afară de păcat (Evrei 4 v. 15), luând asupra Lui trupul nostru, ca să-l sfințească și să-l curățească, pentru a ne putea sui și noi cu El la cer. Prin trimiterea în lume a Fiului Său, Dumnezeu ne-a deschis cerul și ne-a întins scara, ca și noi să ne putem sui la picioarele Tronului Său. Hristos Domnul ne-a deșteptat din somnul adânc al păcatului, vestindu-ne că precum începutul vieții noastre este dela Tatăl din cer, tot așa și ținta vieții noastre este tot acolo sus, în casa părintească. Pentru a ne însoți acolo, Tatăl ceresc ne-a dat pe Fiul Său ca însoțitor. El ne prinde de mână și ne arată, prin pilda vieții Sale, cum putem urca drumul spre cer. El nu se mulțumește numai să ne grăiască cuvântul lui Dumnezeu, ci ne dă în ajutor harul Său. El ne-a lăsat Biserica Sa ca o școală a vieții cerești, ca un tribunal ce ne sfătuește și ne mustră la caz de nevoie, și ca o casă de vindecare, unde El ne tămăduiește ranele păcatelor, pentru ca cu haina sufletească curățită să putem ieși din lumea aceasta.

Iubiții mei fii sufletești,

Ieslea din Vifleem și Crucea de pe Golgota sunt chezașia mântuirii noastre. Câtă vreme va sta ieslea din Vifleem și locul Mormântului în Ierusalim, lumea necredincioșilor nu va putea șterge urma lui Iisus Hristos din istoria lumii. Inzadar a încercat împăratul păgân Adrian să șteargă urma Golgotei zidind pe ea templul zeului Iupiter, inzadar au încercat și păgânii din Rusia sovietică să ridice statue lui Iuda Iscarioteanul care frânge sub picioare Crucea Mântuitorului. Chiar dacă vremurile ar nimici urma ieslei din Vifleem și a Mormântului din Ierusalim, Iisus Hristos va rămânea totuși în suflete. Icoana Lui o poate întuneca necredința omenescă, dar n'o mai poate șterge din suflete. Precum vedem în zilele noastre, este de ajuns ca armata română, desrobitoare a Crucii, să treacă peste locurile pângărite, și Crucea lui Hristos răsare iarăși biruitoare din cenușă.

Fiul lui Dumnezeu, care a venit în lume: gol, sărac, smerit și mai umilit

decât toți fiii omenesți, este dat cu hula, batjocura și prigonirea. Toate acestea nu-L ating pe El, ci cad asupra călăilor, a căror nume vremea îl îngroapă ca pe ceva rușinos, până când chipul Fiului lui Dumnezeu strălucește tot mai curat deasupra veacurilor. Lupta împotriva lui Hristos se dovedește neputincioasă chiar și după două mii de ani. S'au împlinit cuvintele rabinului Gamaliil, care spunea evreilor ce prigoneau pe Apostoli: „Dacă acest lucru (religia creștină) este dela oameni: se va nimici. Iar de este dela Dumnezeu, nu veți putea să-l nimiciți” (Fapt. Ap. 5, v. 38).

Fiecare praznic al Nașterii Domnului umple lumea de bucurie și direge câte ceva în viața omenească. După cum dacă privim adesea la o icoană frumoasă, simțim cum chipul ei se preface în noi, așa și praznicul acesta sfânt zugrăvește de fiecare dată în fața sufletului nostru în icoana Mântuitorului chipul cel dintâi al omului, așa cum a fost făcut de Dumnezeu, smerit și nevinovat, și ne îndeamnă să ne ridicăm și noi la frumusețea lui.

Nu este altă cale spre mântuire decât cea arătată de Fiul lui Dumnezeu, care începe prin: smerenie, trece prin sfințenie și sfârșește prin cruce. Dacă ar fi vre-o altă cale mai bună care să ne ducă la Dumnezeu, neapărat că Fiul lui Dumnezeu ne-ar fi arătat-o în viața Sa. El însă a spus: „Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie” (Mat. 16 v. 24). A fi creștin înseamnă, a fi purtător de cruce. Creștinul își poartă de bunăvoie crucea, pentru că ea-l sfințește și-l ridică la cer. Cel ce cărtește și vrea să-și lapede crucea înainte de ce Dumnezeu ar fi luat-o de pe umerii lui și înainte de a fi sfințit de către ea, sau unul care se plânge că crucea lui e prea grea și uită că Dumnezeu nu pune niciodată pe noi poveri mai mari decât cele pe care le putem purta (I. Cor. 10 v. 13), acela își pierde mântuirea.

Indemnul ce ne vine astăzi dela Mântuitorul cel Născut în ieslea dela Vifleem, este acela de a răbda creștinește până la sfârșit. Ca și înainte de Nașterea Lui, așa și azi lumea stă în fața unei prefaceri. Să nu ne lăsăm înșelați de chipul lumii care se duce, ci să căutăm în zarea dela Vifleem chipul lumii noi care se naște în zilele noastre. „Intru răbdarea voastră dobândi-veți sufletele voastre” (Luca 21 v. 19). Prin încredere în Dumnezeu, care lucrează la planul de înnoire a lumii, să răscumpărăm și noi fieștecă zilele de încercare prin care El ne trece. Venirea de acum a Mântuitorului în lumea turburată și lipsită de pace, este o răscruce. Să nu lăsăm pe Mântuitorul, să treacă pe lângă: inima, casa, satul și țara noastră, ca un drumeț strein, ci să-L oprim, închinându-I Lui: inima noastră ca să se nască în ea, casa noastră ca să-și facă sălaș în ea, satul nostru ca să petreacă în el, și țara noastră ca să-și întindă împărăția Sa peste ea. Să împlinim aievea ceea ce făgăduim la Sf. Liturghie: „Toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm”.

„Hristos este pacea noastră” (Efes. 2. v. 14). Numai El ne poate da ceea ce dorim cu toții: pacea, fără de care nu poate fi bucurie în viață. Această pace se înfiripează în inimă și de acolo se răspândește în jurul nostru. Numai pacea adusă de Hristos în lume este cea adevărată. Întâmplările din Vifleem să se preafacă în lăuntru nostru în învățături vii, ca înviorați în credință să primim în inimile noastre pe Mântuitorul. La solia cerească, pe care glasuri îngerești ne-au vestit-o cântând: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni: binevoire!” (Luca 2 v. 14) să răspundem cu cinstirea lui Dumnezeu și împlinirea voinței Lui. Atunci cerul va trimite ca răsplată pacea pe pământ și bunăvoirea între oameni. Atunci bucuria vestită de îngeri va fi numai începutul bunurilor neșfârșite și negrăite, pe care Dumnezeu le pregătește celor ce-L iubesc pe El.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu-Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți. Amin.

Dat în reședința Noastră episcopescă din Arad, la Praznicul Nașterii Domnului, din anul mântuirii 1942.

Al vostru al tuturor, iubitor Părinte:

† ANDREI,

Episcop.

Din Pastorală de Crăciun

a I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae a Ardealului.

...Nici o clipă nu trebuie să ne abatem din drumul care ne duce spre mântuirea la care ne-a chemat Dumnezeu, căci altfel zadarnică ne este truda acestei vieți. „Nădejdea chemării“ lui Dumnezeu să vă lumineze, iubiții mei fii sufletești, cărarea acestei vieți pas de pas și zi de zi să stea ca o lumină nestinsă în mijlocul sufletelor voastre.

Dar afară de chemarea la fericirea cea veșnică în apropiere de Tatăl nostru cel cereșc, mai avem și o chemare ca neam, spre care de asemenea trebuie să tindem cu nădejdea cea mai neșovăitoare. Nici unul din noi n'avem altă putință să ne păstrăm sufletul pe care să-l pregătim pentru mântuire, decât dacă trăește neamul din care facem parte. Cu toții trebuie să ne străduim așadar să dobândim pe seama întregului nostru neam *libertatea deplină*.

În silințele noastre să fim însuflețiți de încrederea că războiul acesta, care merge înainte cu multă înverșunare, nu se poate sfârși altfel decât cu libertatea deplină pe seama tuturor națiilor. Nu se aduc atâtea jertfe, nu se varsă atâtea lacrimi, ca la sfârșitul lor să înceapă o nouă robie a popoarelor. Dacă mai sunt neamuri cari nu se pot desvâța de pofta de a trăi din munca de rob a altor popoare, vor fi trezite din visurile lor.

Libertatea e pentru sufletul națiilor ceea ce este aerul pentru trupul omului. Toate națiile au lipsă de libertate, căci numai în ea le pot crește virtuțile și talentele și destoiniciile ce le-a sădit Dumnezeu în făptura lor. Dumnezeu însuși cheamă neamurile la libertate, așa cum cheamă plantele să crească și să dea rod în lumina soarelui. Noi luptând pentru libertatea neamului nostru, ascultăm de o chemare dumnezească.

Dacă războiul nu s'ar isprăvi cu o orânduire care să asigure libertatea tuturor popoarelor, ci și de aici încolo se vor asupri neamurile între ele, s'ar ivi curând alt războiu și lumea nu și-ar mai găsi pace.

Așteptăm așadar cu cele mai întemeiate nădejdi pacea care va trebui să recunoască neamului nostru întreg dreptul la libertate. Atunci frații noștri cari petrec aceste sărbători în suferințe și lacrimi se vor îmbrățișa cu noi în bucuria unei reintâlniri ce nu va mai avea sfârșit.

Dar ziua aceea trebuie să o pregătim prin tot ceea ce vom face până atunci. Cel dintâi lucru ce se cere dela noi este „să păsim unirea

duhului, îngăduind unii pe alții în iubire“, cum spune Apostolul (Efeseni 4, 2-3). Unirea în cuget, frăția în duh, este una din cele mai mari puteri ale unui neam. Să ținem unul la altul și fiecare la neamul nostru, făcând împreună un zid pe care să nu-l poată dărâma și împrăștia nici o meșteșugire a dușmanilor. Să ne ferim de șoapte străine, cari încearcă să facă crepături în acest zid al frățietății noastre și să nu ascultăm de nici unul din cei ce caută să ne învrăbească și să ne atragă spre cine știe ce rosturi neguroase, ci numai de interesele neamului, cari sunt adevăratele interese ale fiecărui din noi. Sunt astăzi mulți apostoli mincinoși, cari propovăduiesc prin șoapte ademenitoare tot felul de raiuri în cari ar curge lapte și miere pe pământ. Se pot ivi de aceștia și printre voi, îndemnându-vă să nu mai țineți la neamul și la țara noastră, ci să porniți pe alte cărări. Ei ar vrea ca sfârșitul războiului să ne găsească învrăjbiți între noi, în plină neorânduială, ca să nu avem puterea să ne cerem drepturile noastre și de va fi nevoie să intrăm în luptă pentru ele.

Ca părinte sufletesc, cu grijă vă atrag din vreme luare aminte asupra primejdiilor ce pot să vină asupra noastră, de nu ne vom ține strâns unul lângă altul, în unirea duhului românesc, de nu ne vom închina fiecare gândul și iubirea noastră neamului din care facem parte. Să știți că nici unul din voi nu poate să-și dobândească o fericire pe pământ, dacă neamul este în suferință și în asuprire. Fericirea fiecărui din noi atârnă de fericirea neamului. Plugarul care și scoate pâinea cu sudoarea fetei din brazda lui scumpă, muncitorul care-și susține viața sa și alor săi prin osteneala în fabrică, funcționarul care din birourile țării sale ajută rânduiala și viața românească, fiecare își are soarta legată de soarta neamului, căci dacă nu e în jurul lui o lume și o stăpânire românească, e înlăturat dela locul lui de muncă sau e apăsător de dușmănia străinului.

Iubirea de neam să vă fie așadar cea mai înaltă datorie, după credința în Dumnezeu, ca să fiți gata să aduceți pentru el orice jertfe, știind că jertfindu-vă pe voi, asigurați pe seama urmașilor voștri puțința unui traiu liber și adăpostit.

Vitejia armatei noastre dovedește ce puternic este un neam care vrea să-și pună la adăpost și să-și asigure libertatea. Inima noastră

e lângă iubiiții noștri ostași plină de încredere în puterea lor de-a face să ni se recunoască dreptatea noastră.

Iubirea voastră de neam să vi-o arătați, dragii mei, și în voința de ajutor cu care să întâmpinați pe semenii voștri mai împovărați de năcazuri și greutăți. Aveți grije de cei săraci, căci însuși Domnul Iisus Hristos ni i-a dat în seamă. Inconjurați cu iubirea voastră pe cei al căror sprijin stă în ploaia de gloanțe, pentru apărarea noastră a tuturor. Sărbătorile Crăciunului să aprindă în voi simțul de datorie față de copiii cei orfani și săraci, căci și Domnul nostru Iisus Hristos și-a arătat dragostea față de ei, născându-se într'o iesle, ca cel mai smerit dintre prunci...

Solia Crăciunului

Cântarea îngerească a păcii din noaptea minunată a întrupării Fiului lui Dumnezeu, n'a trezit în suflete niciodată ecouri atât de profunde, ca astăzi.

Zvonul mângăetor al cuvintelor: „Pe pământ pace și între oameni bunăvoie“, astăzi mai mult ca oricând, trezește în suflete nostalgia păcii eterne, în care să se resfrângă cristalin, slava Dumnezeirii, așa precum albastrul cerului se răsfrânge în oglinda undelor liniștite ale oceanului.

Când însă războiul înviforează marea vieții, iar egoismul și cruzimea omenească ridică pe fața ei valuri furioase, cu crestele murdare și însângerate, atunci și slava cerească se umbrește, și chipul divin al dreptății, al binelui și al frumosului devine o biată caricatură.

Starea aceasta în loc să umple de mângăere și de bucurie, înspăimântă numai și pentru aceea e foarte firesc, ca inimile oamenilor să fie — în aceste zile — pline de dorul păcii adevărate, a unei păci binerânduite, drepte și veșnice.

Mai ales acum în pragul Crăciunului, în preajma ieslei din Vifleem în care s'a întrupat Pacea de sus, trebuie să sporească în toate sufletele nădejdea, adică pe buze cuvinte de fierbinte rugăciune pentru înfăptuirea păcii și bune înțelegeri între oameni.

Parcă niciodată omenirea n'a simțit atât de chinător contrastul dintre atmosfera de senină bucurie și pace a Crăciunului și dintre realitatea ce se desfășoară în viața omenească, între Evanghelie și între neamurile înțeleștate în sângheroasa luptă pentru stăpânire, ca în zilele acestui crâncen războiu. Face impresia, că omenirea s'a depărtat grozav de mult de idealurile morale ale creștinismului, ba parcă ne-am despărțit de tot de aceste idealuri.

Asemenea vremuri — ca și acele prin care se strecoară veacul nostru — explică și pesimismul multora, cari nu mai pot crede în realizarea idealului creștin și a principiilor creștine în viața omenirii. Îl explică numai, dar nu-l justifică. Îndeosebi în preajma praznicului realizării veșnicului ideal creștin, când Cuvântul trup s'a făcut și s'a sălășluit între oameni și lumea a văzut slava Lui, slavă ca a unuia născut din Tatăl, plin de har și de adevăr, nu ne putem îndoi de realizarea idealurilor creștine.

Trebuie însă, dacă credem în ideal, să ne dăm toată silința, fiecare pe măsura puterilor sale și pe măsura darului lui Dumnezeu să contribuim la schimbarea lumii, potrivit înfățișării idealului creștin de viață, dorind și voind ca pașii istoriei să se îndrepte spre un Crăciun al realizării în lume a voinții și intențiilor divine, spre un Crăciun al înfăptuirii soliei îngerești din noaptea cea sfântă.

În sufletele copleșite de evenimentele în desfășurare, se ridică azi o mulțime de probleme și întrebări chinuitoare. Principiul păcii veșnice, a „păcii pe pământ“, face oare parte din idealurile omenirii? Împărăția păcii se va sălășlui numai în suflete, sau și în viața socială, economică și de stat?

Ce să credem apoi, despre idealurile creștine, cari ne transportă în sferele mai înalte și de o curățenie morală deosebită, unde omenirea încețază de a mai fi egoistă, agresivă și războinică, devenind înțelegătoare, iubitoare și iertătoare? Ce să credem despre realitatea crudă din fața ochilor noștri, care prin dărâmarea atâtor valori și prin nimicirea atâtor vieți, ne înspăimântă și ne aduce rușine? Există oare cale de ieșire din nemai pomenitul haos în care ne găsim, și dacă există, duce ea într'acolo unde va stăpâni echilibrul social, armonia și pacea?

Iar dacă luăm în considerare că omul, cu toată cruzimea realității de azi, tinde totuș spre desăvârșire și nu merge pe drumul totalei decadențe, ne întrebăm, oare în ce punct ne aflăm în drumul nostru și cât de departe de dumnezeiasca împărăție a păcii?

În tumultul atâtor probleme cari cer o deslegare totală și sunt de importanță covârșitoare pentru cărările omenirii și pentru viitorul ei, care se frământă azi în foc și sânge, omul de azi poate să și dea seama mai limpede, despre raportul ce există între pace și războiu de o parte, și pe de altă parte despre posibilitățile de netezire a prăpastiei îngrozitoare ce există între acești doi factori.

Fără îndoială că înlăturarea războiului este un ideal strict necesar unei omeniri cu conștiința

mai luminată și mai chibzuită în îndrumarea destinelor sale istorice, și cu un profund sentiment moral în desfășurarea acțiunilor sale.

Ni se cutremură ființa întreagă, când ne gândim la soarta tragică a omenirii, care contrar tuturor principiilor morale, își aruncă cu milioanele, copiii, în brațele unui Moloh nesătul.

Aleseori te bate gândul să evadezi — de s'ar putea — dintr'o lume, unde viața este o contradicție, unde vorbele multe și frumoase nu sunt decât minciuni, sau forme convenționale lipsite de adevăr, și unde nu există decât o singură realitate, mizeria și suferința.

În contrast cu această tragică realitate, solia îngerească a păcii, pe pământ, a buneivoinii între oameni și a preamăririi celor dintru înălțime, trezește în sufletul milioaneilor de oameni, ecoul demnității și adevăratei omenii, precum și conștiința limpede, că războiul cu toate ororile lui, nu este decât o nebunie provocată de o infecție generală a raporturilor dintre oameni, care izbucnește periodic, dar care — aplicându-i-se un anumit tratament — se poate vindeca.

Acesta este singurul gând, care ne umple de nădejde și ne mângâie, la praznicul Crăciunului din acest an și totodată unica perspectivă încurajatoare, care ne poate însufleți.

Firește că războiul nu se poate înlătura, să zicem prin plebiscit, dar nici pacea nu se poate legifera. Intronarea păcii în lume se va realiza numai prin schimbarea radicală a sistemelor economice, politice, statale și morale, în sensul Evangheliei creștine.

Este incontestabil, că și războiul a fost până azi, un factor deciziv în istoria mondială. Dacă voim deci, ca de aci încolo să nu mai fie războaie, această numai așa este posibil, dacă rolul istoric al războiului și-l asumă alt factor, iar serviciile aduse omenirii de războaiele sângeroase, le vor îndeplini alte forțe, pe alte căi mai puțin aspre, mai puțin violente, mai puțin crude și sângeroase.

Deși — după toate probabilitățile — omenirea încă nu pare a fi ajuns a cel stadiu ca să poată evita și înlătura războiul, totuși nu vom renunța de a propovedui idealul păcii eterne, ci dimpotrivă ne vom strădui, îndemnând și pe alții, în marginea puterilor noastre, să creiem în viața noastră condițiile economice, morale și sociale, necesare pentru înfăptuirea lui.

Credința noastră este că mai toți factorii vieții azi în frământare, armatele, diplomația, biserică, școala, etc., lucrează pentru întemeierea păcii universale în lume. Nu vom putea avea însă încredere în durabilitatea acestei păci, până ce însuși sufletul lumii nu va fi pacificat și nu va fi

pătruns de adevăratul sens al iesiei din Vifleem, și până ce țările nu se vor schimba în structura lor internă, realizând în sistemele lor economice, legislative și sociale, idealurile și principiile Evangheliei: *mai multă dreptate, mai multă cinste și mai multă și adevărată iubire creștinească.*

Până când oamenii în viața lor și în acțiunile lor vor fi stăpâniți de tot felul de patimi, acestea vrând nevrând, îi fac să se încaere, oricâte tratate de pace și neagresiune ar fi iscălit.

Domnul nostru Iisus Hristos s'a întrupat luând chip de om, pentru ca să aducă în lumea tulburată de patimi, pacea cu Dumnezeu, pacea sufletului și pacea cu aproapele nostru. El ne-a învățat să smulgem din inimă toți spinii pornirilor rele și pătimăse, înlocuindu-i cu flori frumoase și cu rozele binecuvântate ale iubirii, care toate le suferă, toate le rabdă, nu se trufește, nu pizmuește, toate le crede și toate le iartă.

În mintea și inima omului astfel înălțat pe culmile desăvârșirii până la asemănarea cu Tatăl ceresc, se va lămurii în sfârșit gândul, că este cu neputință ca Dumnezeu să fi zidit pe oameni pentru ca să se înșele unii pe alții, să se chină unii pe alții și să se ucidă unii pe alții ca fiarele, ci pentru ca să trăiască în bucuria păcii desăvârșite și veșnice.

Să ne curățăm deci simțirile și să primim solia Crăciunului din anul acesta cu încredere în Dumnezeu, cu răbdare creștinească în văpaia încercărilor prin care ne-a fost dat să trecem și cu așteptarea plină de nădejdea unei păci drepte și veșnice, pentru toate neamurile pământului.

Preot Viorel Mișuțiu.

Ziua Nașterii Domnului

*Tot pământul să se închine
Ție și să cânte Ție...*

Avem o mulțime de cântări creștinești în cinstea evenimentului mântuitor al Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Sfinții Părinți le-au creat, iar Sf. Biserică le-a păstrat pentru toți creștinii.

Iată a sosit și ziua acestor cântări îngerești. Oare suntem noi pregătiți pentru a cânta și a trăi cu vrednicie melodia și conținutul lor?

Gura noastră e curată? Limba noastră nu e cernită de vorba nebunească? Sufletul nostru nu e pustiit de mulțimea păcatelor? Inima și-a păstrat curățenia cântăreșilor cerești?

Șase săptămâni Sf. Biserica ne-a pregătit pentru cântarea imnelor Nașterii Domnului și în acest timp am știut să păzim organul sfintelor rugămini — gura noastră — de a nu judeca pe aproapele nostru? Oare am știut să ne reținem inima dela dorințe nepermise? Ne-am scurtat noi

oare linba dela vorbele nesocotite? Ne-am păzit noi oare sufletul de gând necurat? Chiar în aceste șase săptămâni a sf. post, oare am știut să ne stăpânim firea înclinată spre rău, să postim și să ne rugăm? Cu lacrimi fierbinți de căință am căutat oare să ne lăpădăm de toată spurcăciunea trupească și sufletească?..

Da. Sărbătoarea a sosit; imnele, cântările în cinstea ei sunt gata, dar noi nu suntem încă pregătiți cu adevărat și cu vrednicie ca să o serbăm și să cântăm grăirea îngerească. Mulți din noi pleacă pe cealaltă lume tot așa de nepregătiți, iar acolo însăși fericirea constă în aceea, că toți, neîncetat, cântă și preamăresc pe Dumnezeu.

Imnul Nașterii Domnului este compus, dar noi ce vom face? Vom serba și nepregătiți, vom cânta, și fără vrednicie, în speranța că aceste cântări sînte în sine cuprind puterea regeneratoare, datorită căreia sufletele noastre se vor lumina, inimile se vor curăți și se vor umplea de parfumul dumnezeiesc al păcii și al binevoirii între noi.

Astăzi, unii dintre creștinii cei adevărați împreună cu păstorii se închină Lui; alții împreună cu îngerii preamăresc pe Cel aflat în ieslea Visleemului. Mai sunt și aceia, cari împreună cu Prea Sfânta Maria în tăcere ascultă imnul Celui Născut, dar sunt și dintre aceia, cari împreună cu magii aduc darurile de smirnă ale sufletelor lor.

Deci, iubiiților, cântați Domnului nostru, cântați, cântați Împăratului nostru, cântați!

Fr. Andrei Cuznețov

„...Am văzut steaua...”

Steaua Lui în spre Răsărit.

Și alții au văzut-o și totuși n'au făcut ceea ce-au făcut magii.

Au rămas acasă. Fără întrebări în suflet și doruri de alte orizonturi. Neatinși în suflet de harul care s'o fi pogorit pe razele acelei stele.

Așa cum se întâmplă de altfel cu multe alte stele din lumea spiritului. La câte adevăruri nu căscăm gura și ochii și totuși nu le înțelegem, nu le vrem, nu le urmăm.

Înțelepciunea, credința, inspirația, sunt aștri luminoși în noaptea vieții cari își au sorocul lor. „Tempus stellae”.

Da, stelele, fulgerările spirituale, pătrunderea adevărului, râvna binelui, pășirile norocoase și mântuitoare ale vieții își au „plinirea vremii” lor, clipa lor sfântă, care imbie și nu trebuie refuzată.

O stea de rînd, din ziua de azi, dacă o privești îndelung, bagi de seamă că clipește des, des de parcă ar vrea să coboare ori să îți spună ceva. Dar cea de pe vremea magilor cum se va fi sbatut în raze!...

Steaua cu belșug de lumină trebuie ascultată. „Ich traue dem Genius, der mir winkt”.

Dar ca să pricepi chemarea geniului, ca apoi să-ți sprijinești capul de pieptul lui, așa ca Ucenicul de pieptul Domnului, îți trebuie ochi. Ochi de magi. Ochii credinței. Și poate alții nu.

Să ști privi. Dacă vrei să ghicești prețul cereiului, să fii cu băgare de seamă la periciunea pământului. Să nu-ți pară pământul singurul raiu, căci atunci de bună seamă că nu vei râvni după altceva mai deplin.

Mai departe. Ți se poate întâmpla ca și magilor. Steaua care ți-a dat un rost vieții, care te-a ridicat deasupra multor micimi, la un moment dat să intre în nori, s'o înhațe anumiți vârcolaci ai duhului omenesc, încât să ți se pară c'ai bătut drumurile zadarnic, încât să rotești priviri disperate și pline de întrebări. Poți să ajungi să bați la o mulțime de uși, pe la Irozi; să ajungă credința în fața negației. Să nu întârzi pe așa meleaguri. Snulge-te!... Scutură-te de așa praf.

Odiunoră, David trecându și prin minte diferitele piedeci cari l-ar putea despărți de Domnul, însemna în psalmi și versetul cu primejdia aceasta: „Chiar războiul de se va stârni, eu tot voi nădăjdui”.

Chiar de vor apune stelele, și nu apun ele pentru totdeauna, să nu dai înapoi!..

Pr. Gh. Perva

Crăciunul, într'un sat lângă Nipru

În marșul nostru spre Crimeia, ne am oprit într'un sat, Vasijevka, spre a sărbători Crăciunul.

Cantonamentul plutonului nostru este în capătul ulișii ce iese la biserică. Biserica s'a deschis de două zile și am luat parte la sfințire, fiindcă eram în eșalonul de cartuire al batalionului, trimes înainte.

Am văzut aci tot satul adunat în sfântul lăcaș: femei, copii, bărbați, cutremurați parcă de marea momentului. Preotul, înalt, uscățiv, în ornate foarte frumoase, oficia sfânta slujbă, iar melodia rugăciunilor parcă venia din altă lume. Credincioșii au rămas foarte impresionați când ne-au văzut printre ei, mergând să sărutăm Sfânta Evanghelie.

Acum stăm tot batalionul în satul ăsta mic, la o etapă de marș de Nipru, așteptând sărbătorile.

De ieri, 23 Decembrie, a început să ningă. Cad fulgii rari de zăpadă și totul se schimbă într'un peisagiu nespus de frumos, — ca în țara noastră.

Bucuria fulgilor de zăpadă se răsfrânge acum întreagă, plină, în sufletele noastre, ca altădată. Suntem toți voioși și ți vine să mângâi cu mâna fiecare acoperiș albit de căsuță, fiecare horn, din care fumul se ridică molatec în sus, prin lumea de fulgi și de cer plumburiu.

Băieții din ploton ne spun că ei s'au hotărât să petrecem sărbătorile întocmai așa ca la noi, cu toate dati-

nile. Spun că ei vor să colinde pe uliță, să facă pițărâi (colăcei, colindeți), să meargă cu steaua.

Se uită gazdele noastre la noi și se bucură și ele de bucuria care ne-a cuprins pe noi.

Azi e Moș Ajun. Timp frumos. Gând de țară și de casă ne omoară pe toți, de cum se face ziua.

Băieții se țin de cuvânt cu colindatul. Acum trec pălcuri, pălcuri spre capul uliței, pe la fereastră, făcând hăr-mălaie mare. Mă smulg din stările mele sufletești și plec și eu cu ei, ca să mă bucur de venirea lui Moș Ajun. Ei au pus mână dela mână și, dând fiecare câte un sfert din pâinea lor ostășească, au făcut colindeți, tăind-o în felioare mici. Astfel, 4-5 soldați, câți stau într-o casă, au făcut peste 100 de bucățele, ca să împartă camarazilor, când vor veni să colinde. Tot plotonul e adunat în capul uliței, către gardul cu coama albă de acăți și glădiți, unde se încheie hora. Dănescu, din solz de pește, îi zice sârbe, iar sergentul Dogaru o ține înainte.

Caporalul Horia îmi dă și mie o colindă (bețisor de salcâm, curățat de coaje, cu înflorituri de fum și alb, împletit). Apoi începe colindatul, pornind în lungul uliței într-o larmă de parcă am fi copii într'adevăr. La început oamenii s'au speriat, vărându-se pe după porți, în case, mai ales femeile, apoi au fost luați cu noi, în vârtejul veselici, mai cu seamă băiețandrii și copiii, bucuria lor. Dela fiecare casă ieșea câte un soldat, rămas de gazdă și împărția la poartă colindeți. Până și neamțul Lenhardt, împarte și el de zor la colindeți din raniță. Ostașii rămași de gazdă, fac în adevăr pe gazda, așa ca acasă, gospodari în toată regula.

Domnul sublocotenent Gogolașu, face el însuși pe gazda. Noi sărim, rădem, ne imbrâncim până la capătul companiei noastre. Apoi ne urâm unul altuia, să ne vedem acasă, în țară, cât de curând și ne despărțim, plecând fiecare la cantonamentul lui.

Ori cât ai vrea să-ți îndepărtezi gândurile în astfel de momente, totuși ele se țin de tine, îți învalue inima ca în niște fire subțiri, nevăzute.

Cuprins de aceste gânduri, pleci la cantonament. Parcă mă apasă o greutate, un dor, ceva care doare, dar nu-ți afli leacul.

După masă ne-am dus la denie toți. Am rămas câțiva la urmă și ne am spovedit, deși preotul e rus. Noi am spus păcatele noastre pe românește, iar el s'a rugat pentru noi. Cred că Dumnezeu va primi de bună spovedania noastră. Unii au râs de noi. Măine ne vom cumineca.

...Azi e Crăciunul. Aseară am colindat cu domnul sublocotenent Șerban și cu o echipă de ostași: sergentul Sulea, Văduva, soldatul Dănescu, Blidariu și alții din plotonul nostru. Mai întâi o luăm pe la casele în care stau Domnii ofițeri din batalion. Ne oprim încet sub fereastră și începem: O, ce veste minunată, apoi Florile dalbe, pe urmă cântece de stea, până re dau drumul în casă. A o începe Blidariu doine din vioară și Dănescu din solz de pește, Sulea îi zice pe gură (expresia lui) așa ca pe la Tismana. Domnul Capitân al nostru ne a mulțumit emoționat. Am fost singurii din batalion care ne-am gândit să

facem acest colind. Camarazii noștri Drăgan, Căpățână dela a 6-a, s'au luat după noi și nu s'or mai despărți. Când am început noi, cerul fusese înnoțat, dar pe urmă s'a umplut de stele. Niciodată n'a mai văzut satul acesta peste care acum când colindăm noi parcă se cerne lumina din slăvi, așa datini.

Zăpada scârțâie sub bocanci și e frig, dar noi suntem toți veseli și plini de voie bună. Caporalul Gârtoi a găsit o jumătate de tobă pe care o bate cu ciomagul, făcând pe vuvatul. Am terminat cu vizitarea celor streini de plutonul nostru pe la ora 1 din noapte. Cineva vine cu ideea, ca să colindăm pe la toate casele în care dorm camarazi din plutonul nostru.

Li luăm pe toți pe neașteptate. Când începem la fereastră: „O, ce veste minunată“... ostașii sar din pat, se freacă la ochi, se uită unul la altul, râd și nu știu ce să facă. Când intrăm buluc în casă și văd și pe comandantul de pluton, rămău buimaci. Noi le urâm din toată inimă la mulți ani, iar ei nici nu știu cum să ne mulțumească. Apoi începe Dănescu și Blidariu, în urmă Sulea doinele...

Spune că el n'a fost cântăreț, dar acum l'a apucat așa, de se miră și el și îi trage niște doine de te doare inima. Gazdele rămân uimite de obiceiurile noastre atât de frumoase. Așa ne-am petrecut noi seara de Ajun.

Azi de dimineață ne ducem la biserică. O parte dintre noi ne am cuminecat. Mai mult ca oricând am simțit măreția momentului cuminecării. Corul mixt al credincioșilor dă răspunsurile. Ni s'au umplut ochii de lacrimi când corul rusesc, care nu știa o boabă românește, a dat răspunsurile: Doamne miluiește, Dă ne, Doamne, în românește.

Invățaseră de dragul nostru, gândindu-se poate și ei la ce depărtări ne este dat acum să serbăm Sfânta Naștere a Domnului. După ieșirea din biserică, batalionul se adună în careu și domnul Maior ne vorbește. Poșta militară a ținut ca să avem coletele azi, ca și când ni le-ar fi adus Moș Crăiun. Când văd coletul din țară îmi vine să măn gâi fiecare colț, fiecare literă scrisă pe adresă.

Apoi suntem invitați să luăm masa la domnul Capitan. Toți avem mâncare bună, venindu-ne daruri din toate părțile, dar cele mai frumoase au fost cele din partea camarazilor germani: șocoladă, rom, cozonaci, țigări, parizer salam. Elevul plutonier Noroceca a făcut rost și de vin.

Cineva își pregătise o cuvântare, dar în atmosfera aceasta de duioșie și aduceri aminte, nu mai îndrăznește să mai spună nimica. Ce-ar putea să mai spună?

Ostașii chiotesc pe afară și trec la horă. Plecăm și noi. Joacă toată compania în uliță și s'a adunat lumea civilă grămadă. Hora se prelungește până seara, când vin și fete și băieți din sat. Intră în horă cu noi și joacă la una cu ai noștri.

Seara, după ce s'a terminat jocul, ne adunăm la casa noastră. A venit și domnul sublocotenent Gogolașu și Șorop, Soresc și cântăreții noștri, ai plutonului și după ce mai cântăm aci, plecăm acasă la domnul sublocotenent Șorop, unde continuăm jocul și veselie.

S'a pus sdravăn pe ninsoare. Moș Crăciun se vede că a ținut neapărat să vină de prin nămeți. Zăpada crește repede de 10-15 cm. satul căpătând un aspect de iarnă, cu casele aruncate ca niște cutiute prin zăpezi.

Dela aceste petreceri oamenii ne-au iubit și mai mult. Peste tot suntem primiți cu zâmbete și veselie și ni se spune că tare frumoase petreceri și obiceiuri avem.

Ion Mara

„Puterea idealului“

Este subiectul conferinței pe care a ținut-o dl prof. univ. Eugeniu Speranția, Duminecă, 13 Dec. 1942, în sala de expoziții a Palatului Cultural, în cadrul conferințelor aranjate de Despărțământul „Astra” din Arad

Deși subiectul conferinței pare a nu fi de actualitate, totuși actualitatea îndeamnă pe orator să revină asupra lui. Glasul actualității este porunca cea mai mare și îndemnul cel mai de preț: „Pune mâna, lucrează, luptă, întreabă-te”. Munca e un mobil de plecare spre cele ce dorim să ajungem. Munca e căutarea raportului dintre plan și creație și numai ea ne duce la mulțumire. Ne mai conduce la observația că cu cât forța spirituală a fost mai mare, cu atât și creația va fi mai puternică. Lucrurile se împart în două categorii; în lucruri făcute de oameni și în care se observă activitatea omenească și lucruri existente fără să fie făcute de mâna omenească și care au rămas neschimbate. Taina acestei existențe a rămas tot sub semnul înrebării. Știm însă că tot ce alcătuește lumea omenească s'a făcut prin activitate omenească. Și tot ce iace se face, mai întâi se face într'un plan înlăuntru, ascuns, pe care cu puterea minții și voinții noastre îl redăm afară.

Tot ce vedem — ca de ex. clădiri, lumini electrice, transatlantice, câmpiile — își au aspectul datorită traducerii în realitate a unor idei. Totul se face după un plan. Planurile fac parte din lumea ideilor care e în afara lumii materiale.

Desigur că nu toate ideile se înfaptuesc și nu toate se pot modela în acelaș fel, pentru că nu toate sunt în aceeași măsură de puternice. Trebuie mai întâi ca realitatea palpabilă să nu te mulțumească; să afli deosebire între realitate concretă a lutului și a visului pe care-l construiești și în schimb să fii plin de admirație pentru planul tău.

Planul trebuie să fie apreciat pe deplin. Și cu cât valoarea lui e mai mare, cu atât realizarea se face mai temeinică. Materialul se va aduna prin diferite forțe, dar toate erijate de forța spirituală.

În toate acestea trebuie să mai intervină ceva, *credința*, care este ultima formă a planului. Credința este optimismul, care înarmează brațele

la victorie sigură; fanatismul și sânguința, nesațitul cu care cel ce crede își apără planul până la înfăptuire. Credința este puterea cea mai străbătătoare, — cu care dacă ești înarmat rezisti celor mai mari primejdii. Se știe că, cu cât vorbești mai cu credință, cu atât ai o putere de convingere mai mare să-ți atragi atenția celor ce ascultă.

Cu aceste puteri ideea se întrupează. Succesul depinde de aceste puteri. Ideea exercită din lăuntru nostru o apăsare asupra lumii din afară. Ideea transformatoare de realități domină realitatea.

Istoria omenirii nu o înțelegem dacă nu ținem seamă de elementele de mai sus. În deceniile trecute, savanții căutau să explice prin diverse teorii apariția omului, spunând că ar fi evoluat din maimuță. Da, dar cu aceasta nu ne-am putut explica ce anume este el în ființa sa. Gândurile, aspirațiile, credințele sunt ele oare însușiri ale maimuței? Lumea omenească este altceva. Observăm că în toate acțiunile vieții omenești, omul rămâne un receptacol imaterial, prin care ideile vin, se strecoară, trec și se realizează, îndeplinind astfel planul stabilit. Dacă ideile n'ar fi avut nevoie de noi, poate n'am fi venit pe lume. Suntem mijlocul prin care lucrează ideile, căci ele sunt acelea care ne poartă.

Ideile trăesc parcă deasupra noastră; noi putem să trecem, dar ideile rămân. Sunt idei care trec peste generații, cari dintr'o singură minte aduc foloase întregii omeniri. Marile reforme pe care le-a suferit omenirea, nu s'au decît înfăptuirea unor idei. Ideile se luptă ca niște ființe vii, folosindu-se la aceasta de brațele, trupul și sângele nostru. Între diversele idei cari transformă lumea, foarte multe corespund unor nevoi trecătoare, trupesti, și altele, care corespund planului de ordin pur spiritual, cari trec peste moment și individ și cari mai târziu par un reflex al absolutului.

Ne conduce la acțiune nevoia de adevăr, de justiție, de frumos. Și pentru toate acestea se duce o luptă încordată. Fiecare c. l. al dreptății se obține prin luptă și fiecare articol de lege își are martirii săi. Câți n'au răbdat foame, pentru aflarea adevărului.

Un om adevărat nu se poate face decît numai dacă are o sămânță de ideal în el. Și această sămânță, aruncată de educator în lumină, dacă e bine îngrijită, adică condusă, crește și înflorește. Educatorul are rolul de a filtra și conduce idealul din suflete. Credința în Dumnezeu este cel mai puternic p. lon ce se poate înfișe de către cineva în suflet.

Idealul realizează unitatea personalității și acțiunii. Idealul pentru om e ca busola pentru

navă. Dacă n'avem un ideal, plutim ca o navă rătăcită, în duhul nesiguranței. Ai un ideal, viața ta are un scop, un sens și în cazul acesta iubești viața. Logosul prin care a făcut Dumnezeu lumea tot ideie a fost mai întâi în planul lui Dumnezeu de a face lumea.

Idealul are o putere atât pentru viața socială cât și pentru cea individuală. Viața socială este de natură spirituală, este o comunicare a minților între ele. Comunicarea minților face coeziunea socială mai mult sau mai puțin puternică, după cum ideia în jurul căreia ne-am adunat a fost mai mult sau mai puțin însemnată.

Sunt triburi primitive, dar toate își au credința lor, care ori cât ar fi de inferioară, menține triburile într-o unitate colectivă. Sunt religii simple, în forme inferioare, cari cred că principiul existenței s'a ascuns în unele animale, dar oricum ar fi, este o ideie ce adună în jurul ei multă lume.

Toți urmărim idealuri și dintre ele cele mai sănătoase rămân cele însoțite de forțele creatoare. Ideia de un Dumnezeu unic, spiritual, câți oameni n'a adunat în jurul ei? Aceasta este o idee, dar care cuprinde în ea și un mare ideal.

Neamul nostru își are idealul său, cel mai mare, pentru care nădejdea de bine nu l-a părăsit niciodată și acestui ideal nimeni nu-i va putea sta în cale. Idealul nostru de acum se va traduce în înfăptuirea unității noastre, cu orice preț. Astfel ajunge oratorul din nou la actualitate, încheind prin cuvintele: „Avem și noi un ideal care face din toți unul și dacă el vine cu fapte realizatoare, vine și în fața nemulțumirii cu realitatea și aduce fanatismul care îl apără până la înfăptuire“.

Conferința de înaltă ținută academică a dlui prof. E. Speranția a fost binevenită publicului arădan, care a răsplătit ostenele conferențiarului cu aplauze îndelungate.

Gh. Șerb

Despre ce să predicăm?

A treia zi de Crăciun, la Sf. Ștefan să vorbim despre apostolatul și martiriul creștin.

Sfântul apostol și arhidiacon Ștefan este cel dintâiu martir al creștinismului. În viața și moartea lui întâlnim înfăptuite două gânduri creștine, mari și binecuvântate: apostolatul și martiriul. Face apostolat vestind Evanghelia în Samaria și moare ucis cu pietre în Ierusalim.

Dar misiunea aceasta n'a împlinit-o numai sf. Ștefan. Am împlinit-o toți ucenicii Domnului. Ei lasă toate și-l urmează; devin învățăcei, creștini, apostoli; dobândesc nume și titluri sfinte,

cele mai cinstite nume și titluri din istoria omenirii.

Opera lor, vestirea Evangheliei și întemeierea Bisericii, este *apostolat*, adică slujbă insuflată, din Duhul Sfânt și din cele trei principii și virtuți de temelie ale religiei creștine, care sunt: credința, speranța și iubirea.

Credința dusă până la jertfă;

Speranța dusă până la jertfă și

Iubirea dusă până la jertfă, — iată apostolatul creștin.

Despre *puterea credinței* jertfelnice în apostolat, sf. ap. Pavel scrie: „Nu pe noi ne propovăduim, ci pe Hristos Iisus Domnul... Căci Dumnezeu, care a zis: Să strălucească din întunec lumina, acela a luminat și inimile noastre ca să strălucească cunoștința slavei lui Dumnezeu pe fața lui Iisus Hristos. Și avem comoara aceasta în vase de lut, ca să se vadă că mărimea puterii este dela Dumnezeu, iar nu dela noi. Din toate părțile suntem strâmtorați, dar nu striviți; suntem în mare cumpănă, dar nu desnădăjduiți; prigoniți, dar nu părăsiți; doborâți la pământ, dar nu prăpădiți; în toată vremea purtăm în trup moartea Domnului Iisus, ca și viața lui Iisus să se arate în trupul nostru. Căci noi cei vii pururea suntem gata de moarte pentru Iisus, ca și *viața lui Iisus să se arate în trupul nostru cel muritor*. Incât moartea lucrează în noi și viața în voi. Avem însă *aceiaș duh al credinței*, precum este scris: *Crezul-am, de aceea am și grăit; și noi credem, de aceea și grăim*“ (II Cor. 4, 5-13).

Despre *puterea speranței* jertfelnice în apostolat, acelaș Apostol scrie: „Indreptați fiind din credință, pace avem cu Dumnezeu prin Domnul nostru Iisus Hristos. Crezând în el, am avut și apropiere la harul acesta, întru care stăm și *ne lăudăm în nădejdea mării lui Dumnezeu*. Și nu numai atât ci ne și lăudăm în necazuri, bine știind că necazul naște răbdare, iar răbdarea încercare, iar *incercarea nădejde, iar nădejdea nu rușinează*, pentru că drag stea lui Dumnezeu s'a revărsat în inimile noastre prin Duhul Sfânt“ (Rom. 5, 1-5).

Despre *puterea iubirii* jertfelnice în apostolat, scrie tot sf. ap. Pavel: „*Cine ne va despărți pe noi de dragostea lui Hristos?* Necazul, sau strâmtoarea, sau prigoana, sau foamea, sau golătatea, sau nevoia, sau sabia? Precum este scris: Pentru tine suntem omorâți toată zi a. Socotiți am fost ca niște oi de junghiere. Dar în toate acestea suntem biruitori cu puterea celui ce ne-a iubit pe noi. Căci sunt încredințat că *nici moartea, nici viața, nici îngeri, nici căpeteniile, nici puterile, nici cele de acum, nici cele viitoare, nici înălțimea, nici adâncul, nici altă faptură oarecare, nu poate să ne despartă pe noi de dragostea lui Dum-*

nezeu, care este în Iisus Hristos, Domnul nostru" (Rom. 8, 35-9).

Nimic nu a putut să clatine nici credința, nici speranța, nici iubirea apostolilor față de Mântuitorul, față de Evanghelie și față de Biserică; nici viața nici moartea, nici oamenii nici ingerii, nici cerul nici iadul... Prin duhul credinței, speranței și iubirii, pe care îl purtau în vase de lut, ei — pescarii — au biruit lumea, au propagat religia cea nouă și au împlinit astfel voința bunului Dumnezeu.

Impotriva științei, pentru că erau necărturari;

Impotriva experienței, pentru că toată viața s'au ostenit și s'au jertfit fără interes sau folos personal;

Impotriva evidenței, pentru că erau prigonți, urțiți și uciși,

Apostolii cred, — „crezut-am, de aceea am și grăit“;

Apostolii sperează, pentru că „nădejdea nu rușinează“;

Apostolii iubesc, fiindcă iubirea este bucuria vieții și idealul creștinătății.

Toate acestea le facei după ce trec printr'un moment de convertire, după ce își lasă mrețele și corăbiile, și urmează pe Iisus Domnul până la moarte.

Fac *apostolat până la martiriu*: în osteneli, în bătaii, în temnițe, în călătorii, în primejdii pe mare, pe râuri, în pustie, în cetăți, din partea tâlharilor, iudeilor și păgânilor, în necazuri, privegheri, foame, sete, frig și golătate, având pe deasupra grija tuturor bisericilor (II Cor. 11, 23-8; 12, 7-12; In 15, 17-16, 20; Rom. 15, 1-5; II Tim. 3, 10-12; Evrei 6, 10; 11, 32-8; Iac. 5, 10-11).

Să deschidem Mineiele, martirologiile și viețile sfinților, să le citim și ne vom cutremura de *cruzimea torturilor și felurimea pedepselor cu moartea* la care erau supuși primii creștini, în vremea pirgoanelor, pentru credința lor: întemnițarea, înfometarea, însetarea, sugrumarea, arderea, tăerea limbei, urechilor, nasului, sânilor, degetelor, mâinilor, picioarelor și capului, smulgerea dinților, arderea rănilor cu foc, așezarea pe scaun de fier înroșit, turnarea de plumb topit pe gât, în urechi și ochi, aruncarea la fcare sau în cuptoare aprinse, tragerea de fâșii de piele curele de pe corp, jupuirea de viu, baterea cu vine de bou, cu toege de lemn și de fier, străpungerea urechilor, mâinilor și picioarelor cu piroane arse, smulgerea părului și a limbei, alergarea cu saci de nisip în spate și cu cuie în talpă, bătaia în sac, întinderea peste jar sau peste grătare aprinse, ungerea cu miere și legarea la soare pentru uscarea muștelor, sfredelirea și strujirea corpului, târârea în urma cailor, aruncarea în mare și în fântâni, vărarea în saci cu nisip, cu șerpi și târătoare

veninoase, arderea cu fiere aprinse pe spinare, aruncarea în căldări cu plumb topit, spânzurarea și răstignirea cu capul în jos, siluirea, batjocura, ispitirea și silirea la desfrâu, legarea pietrelor de grumaz și aruncarea în apă, arderea cu făclii, împungerea cu țapușe aprinse, întinderea pe pat de aramă înfocată, săgetarea, ferecarea în cătușe, tăerea vinelor, zdrobirea oaselor, scoaterea ochilor, spânzurarea de mâini și atârănarea greutăților de picioare, tragerea peste spini și pe roată, împungerea cu ace, spintecarea pântecelor, smulgerea bărbii, împungerea cu trestii pe sub unghii și cu pari prin șezut, tăerea trupului în bucăți, baterea de piroane în moalele capului, tăerea organelor, sfărâmarea mâinilor și picioarelor cu ciocanul pe nicovală, otrăvirea, plecarea vârfurilor de copaci și legarea de ele ca să se sfâșie, arderea limbei, aruncarea jăratecului pe gât, lupta cu fiarele în circ, despicarea capului, spânzurarea de coșite, bătaia cu toege ghimpoase și clenciuroase, desbrăcarea în frig, smolirea și arderea, legarea în lanțuri și la stâlpi, închiderea cu jivine otrăvitoare, arderea ochilor, legarea mâinilor la spate, și baterea pe pânțe, încingerea cu brâu de fier ars, ruperea cărnii cu cleștele, târârea după animale sălbatece, lovirea peste gură și peste obraz, uciderea cu pietre, ruperea pleoapelor, legarea de stâlpi în apă iarna, zgărierea trupului cu unghii de fier, aruncarea în groapă cu var nestins, umblarea pe țapușe, îngroparea de viu. ș. a.

La acest tablou al torturilor din lumea veche, se poate adăuga tabloul tot așa de îngrozitor al persecuțiilor, torturilor și pedepselor de care s'a folosit ateismul comunist pentru a nimici religia creștină: impunerea parohiilor cu biruri cu neputință de plătit, confiscarea obiectelor de cult, exproprierea averilor și dărâmarea bisericilor sau transformarea lor în cluburi, magazii, prăvălii și teatre, interzicerea propovedaniei creștine și obligativitatea propagandei ateiste în toate școlile și instituțiile, în scris și verbal, scoaterea preoților în afară de orice lege, declararea lor de „dușmani ai poporului“, întemnițările, internările în lagăre, exilurile în condițiile unei vieți cu neputință de trăit în ger, foame, boli și munci istovitoare prin adâncul minelor sau al pădurilor, torturile cu lumina electrică orbitoare, întrebările oboșitoare și des repetate, ceasuri, zile și nopți întregi fără întrerupere, moartea, etc. — toate în scopul vădit de a face pe creștini să se lapede de Dumnezeu, de Biserică și de orice religie.

Și totuși... nu s'au lăsat. Au răsturnat idolii, au muștrat cu asprime fărădelegile și au mărturisit pe Hristos (Mt. 10, 32-3). Au îndrăznit, au răbdat, s'au jertfit, au primit cununa muceniciei și au biruit.

Au biruit deodată două lumi: lumea păgână care-i prigonea și lumea răului dinlăuntrul inimii care i ispătea să și tradeze rostul vieții și scopul Evangheliei.

Ei știau că vor fi prigoniți (In 15, 19-21) și uciși (Mt. 24, 9); erau convinși că pentru Hristos le este dat nu numai a crede ci și a suferi (Filip. 1, 21-29), și totuși, îndrăznesc (In 16, 33); nu se tem de cei ceucid trupul (Mt. 10, 28). Infrâng în ei orice gând lumesc, orice poftă vinovată, orice deșertăciune pământeană.

Ei știu că „cei ce sunt ai lui Hristos și-au răstignit trupul împreună cu patimile și cu poftele” (Gal. 5, 24), ca să și agonisească mărirea cea veșnică (II Cor. 4, 17). Ei sunt încredințați că „*pătimirile vremii de acum nu se pot asemăna cu slava cea viitoare care ni se va descoperi*” (Rom. 8, 18).

Vrednici ostași ai lui Hristos (II Tim. 2, 3), ei așteaptă cu înfrigurare cununa vieții, hainele albe și locurile fericirii negrăite din cetatea Ierusalimului ceresc (Apoc. 2, 10; 6, 11; 20, 11; 21). Căci, după cum luptătorii care se întorc biruitori în patrie sunt primiți cu flori și cununi de glorie, tot așa se primesc martirii în patria cerului.

Așa credeau și așa mărturiseau ei, până la martiriu și până la moarte.

Proba focului, a jertfei și a morții, este cel mai obișnuit și mai bun mijloc prin care se impune îndreptarea moravurilor, se verifică sinceritatea oamenilor și se asigură triumful idealurilor, de la Avel cel drept, ucis de ura lui Cain și până astăzi. Ilie Proorocul e prigoniț, Isaia herestruit, Ioan Botezătorul a primit în temniță tăierea capului; Petru e răstignit cu capul în jos, Pavel moare prin tăierea capului, Ștefan e ucis cu pietre... Mântuitorul dacă nu s'ar fi răstignit poate că nu ar avea cult universal, biserici, apostoli și martiri în toată lumea.

Sângele martirilor e sămânța creștinilor și semnul celui mai frumos, celui mai sincer și mai de otat apostolat. — Scoateți apostolatul și martiriul din istorie și din religie, din calendare și din cărțile de școală, și vedeți ce mai rămâne..

Biserica are cultul martirilor așa după cum neamurile își au cultul eroilor și al oamenilor mari. Cununile muceniei lor sunt cele mai strălucite coroane de glorie și cele mai frumoase exemple de urmat.

Din viața, apostolatul și martiriul mucenicilor creștini noi scoatem o mulțime de învățături, dar dacă învățăm numai să fim *creștini buni*, este de ajuns. Căci a fi creștin bun înseamnă a fi un mic apostol al Evangheliei; înseamnă a crede, a spera, a iubi, a urma pe Hristos; a-L descoperi și a-L vesti și altora, cu hotărâre, până în pânzele albe. Câtă deosebire este între creștinul bun,

— care îndeamnă și învață pe semenii săi să se roage, să mărturisească adevărul, să țină poruncile, să fie serioși, morali și religioși, — și omul rău care învață pe alții să injure, să mințescă, să glumească de toate cele sfinte și să facă toate fărădelegile!...

Fiecare creștin e chemat să fie un vânător de oameni, un mic pescar, un mic apostol, care să câștige pentru împărăția lui Dumnezeu *cel puțin un suflet*, cu obligația ca și acela să câștige altul ș. a. m. d. Cu astfel de creștini luptători, în foarte scurt timp bisericile ar fi neîncăpătoare pentru mulțimea închinătorilor.

Doamne, și ce bucurie să poți spune: Am scăpat și eu un suflet dela moarte (Iac. 5, 20), am făcut și eu pe un frate sau soră, un neam sau un vecin, să îmbrățișeze și urmeze Evanghelia și pe Hristos cu sinceritate și până la sfârșitul vieții!...

Dacă noi ajutăm scopul Bisericii, care este să convertească pe toți păcătoșii, să scape din mizerie și dela moarte pe cei pierduți, atunci facem și noi apostolat, ne împlinim datoria de buni creștini; atunci suntem creștini buni, creștini apostoli, creștini cu râvnă sfântă, creștini care slujesc Domnului cu gura, cu inima și cu toată ființa lor, până la martiriu, ca și sfântul Ștefan.

— *„Pentru rugăciunile sfântului apostol, întâiului mucenic și arhidiacon Ștefan, Milostive, curățește mulțimea păcatelor noastre”.* II. V. F.

La Anul Nou, se poate vorbi despre datoria creștinului de a veghea neconținut asupra vieții sale.

Viața se poate asemăna cu o cale pe care trecem. Inceputul unui nou an este un popas. Poposind, te gândești la anul ce-a trecut. Ce iute a trecut! Cu fiecare an, cu fiecare zisau ceas, ori clipă ce trece, ne apropiem tot mai mult de sfârșitul călătoriei, de moarte. Zilele anilor noștri trec. Singuri ne dăm seama, însă, că nu este indiferent cum trec: încărcate de păcate, șterse și pline de nepăsare, sau împodobite cu roadele faptelor bune. Singuri ne dăm seama, că nu putem lăsa să treacă această viață a noastră impasibilă, ca animalele.

Dintre toate creaturile văzute ale lui Dumnezeu, noi oamenii singuri suntem înzestrați cu libertate și judecată. Putem face orice voim, dar și suntem *răspunzători de ceea ce facem*, tocmai de aceea, că pe lângă libertatea voii avem și judecată. Omul singur se poate privi în conștiința sa ca într'o oglindă și se poate judeca singur pe sine și se poate coborî în adâncul inimii sale și se poate controla în gânduri și în fapte.

Cu atât mai vartos, Dumnezeu cel a toate știutor poate, prin urmare, să cunoască chiar fie-

care gând, în fiecare clipă al fiecărui om. El înregistrează, ori mai bine zis: sesizează totul. Viața dela dânsul o avem și lui trebuie să-i dăm socoteala despre felul cum am întrebuițat-o, întocmai ca slugile, care au primit dela stăpânul lor talanții, ca să-i chivernisească (Mat. 25.19). Putem trăi viața cum ne place, dar avem să dăm seama de ea: *suntem răspunzători în fața lui Dumnezeu pentru fiecare clipă trăită*. Așa citim: „*Bucură-te, tinere, în tinerețea ta, fii cu inimă veselă cât ești tânăr, umblă pe căile alese de inima ta și plăcute ochilor tăi; dar să știi că pentru toate acestea te va chema Dumnezeu la judecată*” (Ecles. 11, 9). „*Căci Dumnezeu va aduce orice faptă la judecată și judecata aceasta se va face cu privire la tot ce este ascuns, fie bine, fie rău*” (Ecles. 12. 14 — vezi și Mat. 12. 36). „*Deci dar fiecare din noi va da seama de sine înaintea lui Dumnezeu*”. (Rom. 14, 12).

Pe ceasornicul unei școli de preoți erau scrise cuvintele: „*Trec și se socotesc*”. Într'adevăr, sunt trecătoare orele vieții omenești. Dar se și socotesc. Pentru fiecare oră, pentru fiecare secundă, va trebui să răspundem înaintea lui Dumnezeu. De aceea ne îndeamnă Apostolul, zicând: *Socotiți, dreptăcea, cum să umblați cu pază, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți, răscumpărând vremea, că zilele rele sunt*” (Efes 5, 15-16).

Aceasta înseamnă că la așa o răspundere mare, ce-o avem în fața veșniciei, se cere și o grijă mare. *Creștinul e un străjer neadormit al fiecărei clipe din viața sa*. Inima lui e o cetate necentenit asediată. Straja trebuie să fie mereu trează! Iată ce înseamnă a răscumpăra vremea: a fi mereu treaz asupra vieții tale, a veghea asupra ta însuși. Așa-i îndemna Mântuitorul pe ucenicii săi: „*Privegheați și vă rugați, ca să nu cădeți în ispită, căci duhul e orânduitor, dar carnea este neputincioasă*” (Mat. 26, 41). Și nu numai în noaptea în care aștepta Iisus ca să fie prins a răsunat acest îndemn, și nu numai pentru acea vreme de grea cumpănă și doar pentru apostolii adormiți, ci și pentru noi, și pentru aceste vremi. Intreaga Scriptură este un îndemn la priveghere: „*Luafți seama la voi înșivă*” (Lc. 21, 34). „*Ferice de cel ce priveghează și își păzește hainele, ca să nu umble gol*” (Apoc. 16, 17). „*De aceea să nu dormim, ca și ceilalți, ci să veghem și să fim treji*”. (I Tes. 5, 6, vezi și I Pet. 5. 8). Viață înseamnă priveghere în orice moment.

Un împărat ce avea un fiu foarte rău, văzând că nu mai e niciun mijloc și nicio nădejde de îndreptare, îl osândi la moarte. Însă în timpul răgazului de trei luni până la executare, ce-i fusese acordat, tânărul dovedi căință adâncă: S'a îndreptat de frica morții. Fără să-i spună, tatăl său i-a ridicat osânda, nu însă fără să-i fi dat o

bună lecție. Anume, îi încredință o cupă (pahar) plină, ochiu, de untdelemn, cu porunca să o poarte, făcând înconjurul orașului. Doi ostași cu săbii în mână l-ar fi ucis pe loc, îndată ce ar fi vărsat pe jos măcar o picătură din conținutul cupei. Tânărul pleacă, urmat din scurt de cei doi înfricoșăți însoțitori, și străbătu ulițele orașului, mergând cu mare grijă, iar târziu de tot se întoarse la palat, fără să fi vărsat o picătură măcar.

— Spune-mi, fiule — îl întrebă împăratul — ce ai văzut străbătând orașul?

— Nimic, tată — răspunse el. Nu mi-am ridicat ochii dela untdelemnul din cupa ce o purtam.

— Bine, — zise tatăl — învață de acum ce înseamnă să veghezi asupra ta însuși. Păstrează-ți totdeauna sufletul în mână, ca pe un vas sfânt, spre care fără încetare să-ți îndrepti ochii. Fii cu luare aminte la fiecare din faptele tale, așa cum ai fost cu grijă la fiecare din pașii tăi, azi în oraș... (După N. Criveanu: Puterea unui copil.)

Plida aceasta atât de apropiată de adevăr, parcă ar fi o exemplificare a cuvintelor Psalmistului: „*Voiu priveghea asupra căilor mele, ca să nu greșesc... că străin sunt înaintea ta (Doamne) și pribeag, ca toți părinții mei*” (Ps. 38, 1 și 17). Această priveghiere începe dela cele mai puțin însemnate lucruri din viața noastră, dar nu se mărginește numai la ele.

Și după cum nici o pasăre nu cade fără știerea lui Dumnezeu (Mat. 10. 29), tot așa nici cea mai neînsemnată faptă a noastră nu trece neobservată de cel Atotștiutor. Avem în mâinile noastre, ca fiul acela de împărat, inima noastră și mântuirea ei. Răspundere mare. *Deci la o răspundere mare, grijă și mai mare*.

Un poet german scrie într'o poezie a sa, că ascultându-și bătăile inimii, parcă aude înăuntrul său un tâmplar care la fiecare bătaie a inimii ciocănește, clipă de clipă, la sicriul poetului, pe care-l va isprăvi, cu o ultimă lovitură de ciocan, atunci când și inima va svâcni în cea din urmă bătaie a ei...

Să ne gândim bine la acest lucru, acum în pragul anului 1943. Cu fiecare bătaie de inimă, și cu fiecare tic-tac de ceasornic, ne apropiem tot mai mult spre moarte. Să ne dăm seama că în felul acesta ne apropiem tot mai mult de răspunderea cea mare. „*Tu dormi, — scrie sf. Vasile cel Mare — timpul, însă, te târăște la vale. Toți oamenii ne găsim alergând pe un drum oarecare, fiecare din noi grăbindu-se cât se poate de repede către sfârșitul lui*.” Poți tu, iubite frate, să privești cu nepăsare, această goană a ta spre moarte? Ești tu o frunză purtată de vânt și de valuri? Măcar pe mine mă'nspăimântă nepăsarea incali-

ficabilă a atâtor oameni în zilele grele de azi, când pedeapsa lui Dumnezeu ne-a ajuns. De multe ori îți vine să crezi că cineva le-a luat mințile. Nepăsarea aceasta este cel mai monstruos viciu, care duce sigur la pierzare! Acum este ca pe vremea lui Noe: „mâncau, beau, se'nsurau și se măritau“ (Mat. 24, 38), până ce i-a cuprins popoul!

Suntem răspunzători pentru viața noastră. În voia noastră stă și mântuirea și osânda. Poate aceasta să ne lase nepăsători? Să ne cercetăm cu grijă, și să stabilim pentru cine am trăit până acum, și să ne tragem seama pentru cine vrem să trăim în viitor. În fiecare seară cercetați-vă faptele de peste zi și *fiți străjerul neadormit al propriei voastre mântuiri.* B.

Cărți

Sf. Ioan Hrisostom: Cuvântări la Praznice Impărătești. Traducere de Pr. D. Fecioru București. Tipografia Cărilor Bisericești, 1942.

A apărut și numărul 5 din „Izvoarele Ortodoxiei“, colecție de traduceri din „cele mai de seamă opere ale sfinților Părinți“, inițiată în 1938 de către doi harnici și eminenti osârduitori în lucrul Domnului: Preoții Al. Căciulă și D. Fecioru.

Din pricina greutăților precuniare, lucrul a mers destul de încet. Cum treaba editurii a trecut de acum în grija „Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe“ (Str. Antim 29, București VI), să nădăjduim că în viitor tipăriturile se vor face cu mai mult zor și spor.

În orice caz, cât s'a tipărit, bun lucru s'a făcut. Sunt tot opere menite să învieze gândirea și viața creștină, prin bogata și strălucita viață și gândire patristică.

Ultima lucrare ne înfățișează 16 *cuvântări la praznicile împărătești*, datorite sfântului Ioan Gurădeaur. Două sunt la Nașterea Domnului, una la Botezul Domnului, trei despre trădarea lui Iuda, trei despre crucea Domnului, una despre învierea morților, două la sf. Paști, una la Înălțarea Domnului două la Rusalii și una la Dumineca tuturor sfinților.

În cuprinsul lor doctrina creștină și exegeza biblică se împletesc cu darul și avântul celui mai mare orator al Bisericii Răsăritene. Iată câteva din ideile cuvântărilor dela Nașterea Domnului:

Dumnezeu s'a arătat pe pământ în trup și a petrecut cu oamenii. Să ne bucurăm, să ne veselim și să ne minunăm.

— „Gândește-te ce lucru mare este să vezi soarele coborînd din ceruri și alergând pe pământ și slobozind razele sale tuturor celor de aici; și dacă s'ar întâmpla aceasta cu un astru ceresc,

ar trebui să se spăimânte toți cari ar vedea. Gândește și socotește acum ce mare lucru este să vezi pe Soarele Dreptății că sloboadă din trupul nostru razele sale și luminează sufletele noastre“.

Mulți dintre păgâni și iudei rîd batjocoritor când aud că Dumnezeu s'a întrupat, așa după cum rîd și copiii uneori când le vorbim despre lucruri serioase. Dar rîsul lor nu este o dovadă de cumințenie ci de ignoranță, pentru că defăimează ce ar trebui să venereze și cinstesc ce ar trebui să înlăture, idolii. Și e învederat că după cum soarele nu se spurcă deși atinge cu razele sale lucruri murdare, tot așa Soarele Dreptății Stăpânul lumii când a venit în trup nu s'a pângărit, ci tot curat și sfânt a rămas.

Iisus Hristos s'a născut Dumnezeu din Dumnezeu și om din Fecioară, ceea ce nu se cercează, ci se crede.

— „Că Fecioara a născut, astăzi știm; că Dumnezeu a născut, în afară de trup, cred; dar felul nașterii am învățat să-l cinstesc în tăcere și n'am primit îngăduința să-l iscodesc prin cuvinte. Cu privire la Dumnezeu nu trebuie să dăm atenție la firea lucrurilor, ci să credem în puterea celui ce le săvârșește. Este o lege a firii ca femeia să nască când este unită prin căsătorie. Dar când Fecioara, care nu cunoaște căsătoria, naște și iarăși se arată fecioară, atunci lucrul este mai presus de fire. Să se iscodească așa dar ceea ce este potrivit firii, dar ceea ce este mai presus de fire să se cinstească în tăcere“...

Cel sfânt, Dumnezeu „se cuvenea să se nască printr'o naștere curată și sfântă, deoarece acesta este cel ce a plăsmuit pe Adam din pământ virgin, iar din Adam, fără de femeie, a făcut femeie. Și după cum Adam a dat naștere la femeie fără de femeie, tot astfel și azi Fecioara a născut bărbat fără de bărbat... Nevătămat a rămas Adam și după luarea coastei; nepângărită a rămas și Fecioara după nașterea pruncului“.

Venirea Fiului în trup omenesc s'a făcut de o parte pentru a nu insulta plămădeala din care a fost făcut Adam, iar de altă parte pentru a-l mântui.

— „...Din pricină că omul, prin înșelăciune, a ajuns unealta diavolului, pentru aceasta a luat însuși templul însuflețit înșelat, ca prin legătura lui cu Creatorul să-l smulgă din prietenia cu diavolul“.

La sărbarea nașterii Domnului trebuie să venim curați și cuminecați. Atunci când un împărat ne invită la masă, ne apropiem cu frică, sfială și cutremur. Cu atât mai mult se cuvine să venim pregătiți, când ne apropiem de masa la care ne chiamă Dumnezeu. Cel mai mare dispreț este să ne apropiem de Dumnezeu întinați.

Se poate grăi mai frumos, și sfat mai bun?...
 Invităm din nou Cucernica preoțime să se înscrie la colecția „Izvoarele Ortodoxiei”, în care se cuprinde și se publică tot ce are literatura patristică mai de preț și mai original.

Informațiuni

■ **Sărbători fericite și pace bună dorim tuturor colaboratorilor și cetitorilor noștri, din toată inima.**

■ **Sărbătorile datinelor de Crăciun s'au organizat și anul acesta în toată țara, în toate școlile și întreprinderile, cu programe foarte bine pregătite.**

În Arad s'au distins toate liceele, în frunte cu liceul „M. Nicoară”, precum și organizația „Muncă și Lumină” de sub conducerea d-lui prof. L. Buzdug, care a organizat o mare sărbătoare în sala Teatrului Comunal, cu un program foarte bogat, în cadrele căruia a vorbit P. C. Prot. F. Codreanu despre „Datinile strămoșești”.

Academia Teologică a făcut sărbătura la Palatul Cultural, Joi în 17 Dec. c. în sala de expoziții, în cadrele căreia P. C. prof. Petru Bancea a ținut conferința cu subiectul: „Colindele, element de afirmare națională”. Studentul T. Dârlea și corul studenților condus de stud. Căvășdan au cântat mai multe colinde frumoase.

La toate sărbătorile a participat un public foarte numeros.

■ **Academia teologică „Andreiană” din Sibiu, prin decretul și regulamentul semnat de I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae al Ardealului și publicat în Telegraful Român Nr. 50/1942, a fost reorganizată în grad egal cu Facultățile de Teologie și înzestrată cu dreptul de-a elibera diplome de licență. Are zece catedre, trei conferințe și două asistențe. Pe lângă condițiile titlurilor de doctorat și de lucrări, niciun profesor sau conferențiar nu va fi titularizat nehirotonit, nici dacă nu are nume bun, nici dacă e oprit de impedimente canonice dela hirotonie.**

Ca studenți se înscriu numai absolvenți de seminar și de licee teoretice.

Obținerea titlului de licență se face după examenele celor patru ani de studii, după lucrarea și aprobarea unei teze de licență și după susținerea tezei și a patru pozițiuni cu subiecte controversate, în fața unei comisii examinatoare, ca și la Facultăți.

„Absolvenții celorlalte Academii Teologice ortodoxe vor putea obține titlul de licențiat în Teologie dând examen la materiile catedrelor

deosebite de ale acelor Academii și satisfăcând prescripțiile examenului de licență” (art. 43, al II).

■ **„Fericirea” este a cincea și ultima meditație religioasă în serie, pe care a ținut-o P. C. Prof. Dr. P. Deheleanu Sâmbătă la 19 Dec. c. în sala de expoziții a Palatului Cultural.**

„Fericirea, a spus Părintele Deheleanu, e starea sau bunăstarea de a poseda un bun superior și necesar”. O întâlnim pretutindeni și totdeauna ca o poruncă și scop al vieții, și ca un așezământ și destin dela Dumnezeu. Omul a fost creat pentru a fi fericit, împlinind voia și cuvântul lui Dumnezeu.

Întâlnim clipe de fericire în frumusețea naturii, în căminul familiei, în societate, în tinerețe și bătrânețe și mai presus de toate în religie.

Libertatea omului e fericire; însăși viața este o fericire, pentru cei ce știu s'o prețuască.

Nefericirea nu e totdeauna justificată. Ea de multeori are și o parte bună: face prin contrast mai dorită fericirea și arată trebuința fericirii și binefacerea consolării.

Omenirea totdeauna a căutat fericirea, dar prea adeseori și-a închipuit-o în lucruri false: în plăceri, averi, măririi ș. a. toate trecătoare.

Fericirea adevărată se arată prin creștinism, în Predica de pe Munte, de către Mântuitorul.

Există fericire și pe pământ, dar aceasta e fragmentară. Fericirea veșnică e cea viitoare, cerească. Creștinismul nu condamnă bucuriile curate ale vieții pământești. Iisus n'a dorit fețe posomorâte și triste. El osândește numai răsul nebunesc, răsul din ură sau răutate și batjocura adevărului și a virtuții.

Fericirea adevărată se câștigă prin luptă și prin împlinirea voii lui Dumnezeu.

— „Feriți-vă ceice ascultă cuvântul lui Dumnezeu...”

Fără fericire viața n'ar avea niciun sens. Omul e dator să trăiască o viață adevărată și să tindă după o fericire adevărată.

Atât subiectul acesta, cât și subiectele meditațiilor anterioare, au fost studiate cu adâncă pătrundere psihologică și predate cu liniștea omului stăpân pe sine și pe ideile pe care le comunică.

Noi le-am schițat aci numai foarte pe scurt și cu greu. Frumusețea și valoarea lor, însă, se pot aprecia numai ascultându-le, sau cetindu-le.

Școala de Duminică

Program pentru
 Duminică din 3 Ianuarie 1943

1. *Rugăciune*: Tatăl nostru (rostit).
2. *Cântare comună*: „Mărire. Binecuvintează suflete al meu...” (Antifon I).

3. *Cetire și tâlcuire din Sf. Scriptură, despre:* a) Înaintemergătorul prezis (Isaia 40, 3-4; Malahia 3, 1; 4, 5; Marcu 1, 2-8); b) nașterea lui *Ioan Botezătorul* (Luca 1, 5-10); c) viața și activitatea (Matei 3, 1-17); și d) moartea lui (Matei 14, 1-12).

4. *Apostolul z lei* (2 Tim. 4, 58), cu îndemnuri de statornicie în mărturisirea lui Iisus Hristos.

5. *Cântare comună:* „În Iordan botezându-te Tu, Doamne...” (Iropar); și: „Mântuește Doamne, poporul Tău...”

6. *Cetire despre:* a) „Botezul lui Ioan și botezul creștin”; b) „Pentru ce s'a botezat Iisus Hristos”. (A se vedea: „Calea Mântuirii” din 3 Ianuarie 1943).

7. *Învățătură despre apa sfințită.* (A se vedea „Biserica și Școala” Nr. 53 din 29 Dec. 1940 și Nr. 1 din 5 Ian. 1941).

8. *Intercalații.* (Eventuale poezii religioase.)

9. *Cântare comună:* „Fie numele Domnului binecuvântat...” (de 3 ori).

10. *Rugăciune de încheiere:* Rugăciunea 1 dela Vecernie (A se vedea în Liturghier).

Instrucțiuni

a) Fiecare *rugăciune* începe cu facerea semnelui sf. Cruci. Rugăciunile vor fi rostite de către preot, răspicat, pentru a fi înțeles, și chiar ținut în minte, fiecare cuvânt. Credincioșii vor asculta rugăciunea stând în picioare.

b) Înainte de a se învăța o *cântare*, preotul va analiza textul ei în toate amănuntele, dând cuvenita explicație asupra: conținutului, a ocaziunii când se cântă, și, eventual a compozitorului. În felul acesta se va deștepta interesul credincioșilor pentru acea cântare.

Cântările vor fi predate, la caz de nevoie, de către cântărețul bisericesc cel mai iscusit, ținându-se strict de melodiile puse pe note de Dl Trifon Lugojan, cu aprobarea Episcopiei, între anii 1939-42.

c) *Cetirile*, atât din V. cât și din N. T., au ca scop scoaterea unor învățături de credință sau de viață morală și reținerea lor în minte. De aceea se va face o parafrază a locurilor ce se cer lămurite. Se pot face și discuții cu caracter apologetic asupra punctelor mai însemnate. Întâmplările din V. T., care de obicei sunt tipuri ale celor din N. T., vor fi totdeauna aduse în legătură cu istoria mântuirii, împlinită prin Iisus Hristos.

d) Alternarea rugăciunilor dela începutul și sfârșitul întrunirii are de scop să arate credincioșilor bogăția neasemuită de rugăciuni duhovnicești, pe care o are Biserica noastră.

A.

Nr. 5472/1942.

Comunicate

Pentru ocrotirea fiilor Tării, cari și-au vărsat sângele pentru reîntregirea hotarelor, Domnul Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, a hotărât clădirea unui impozant „Palat al Invalizilor”, în care vor fi adăpostiți și îngrijiți, în condițiuni optime, toți mutilații eroi, cari, dacă ar fi lăsați fără această asistență, ar fi expuși să-și ducă restul zilelor în condițiuni umilitoare și degradante.

„În acest palat fiecare grup de mutilați își va avea apartamentele sale special amenajate. Camerele, obiectele necesare uzului zilnic, băile, scările, ascensoarele, manipularea ușilor și a ferestrelor, toate vor fi echipate cu instalații electrice, mecanice, acustice sau optice, pentru a putea fi acționate de oricare mare mutilat, astfel încât să simtă cât mai puțin lipsa ochilor, a mâinilor sau a picioarelor. O secție specială se va ocupa cu reeducarea invalizilor și pentru ca aceștia să aibă timpul și spiritul ocupate, vor avea posibilitatea să muncească aci — cât de neînsemnată ar fi munca lor. Se vor crea astfel birouri, ateliere, ferme, exploatați agricole, etc...”

Suntem convingși că toată suflarea românească este și va fi pătrunsă de însemnătatea și va înțelege largă umanitate a acestei înfaptuiri și nimeni nu se va substra de la îndatorirea morală, de a și da contribuția cât mai generoasă, pentru ridicarea și apoi întreținerea acestui „Templu al Recunoștinței Naționale”.

Cuvernicii Preoți sunt invitați să țină cuvântări în biserici și să îndemne poporul să subscrie pentru „Palatul Invalizilor”, premergând ei cu exemplu, subscriind fiecare — cel puțin — 10% din salariul lor lunar.

Sumele de bani vor putea fi trimise fie prin C.E.C. dela fiecare oficiu poștal, în contul Nr. 12.605, sau prin mandat poștal, pe adresa Palatului Invalizilor, București, str. General Angelescu Nr. 140.

Despre rezultat, la o dată ulterioară, Ni se va raporta prin oficiile protopopești.

Arad, la 14 Decembrie 1942.

† Andrei
Epis-op.

2-2

Nr. 5445-1942.

Satisfăcând invitării Prefecturii Județului Arad Nr. 4266-1942 privitor la ajutorarea marului mutilat Milanu Ilie din Păuliș, Sf. Episcopie dă autorizație Cucernicilor Preoți ca de Sfintele Sărbători să poarte *un tas* cu această destinație.

Sumele colectate în acest fel vor fi trimise pe adresa Prefecturii Județului Arad pentru Consiliul de Patronaj, până la data de 31 Decembrie 1942.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 19 Decembrie 1942.

† Andrei
Episcop.

Prof. Caius Turicu,
consilier ref. eparhial.

NOU!

NOU!

ILARION V. FELEA

DUHUL ADEVĂRULUI

— 88 —

Schițe și predici
pentru toate Duminicile
și sărbătorile de peste an.

Pagini XVI+528. — Prețul: 300 lei.

Diecezana, Arad 1942.